

ПСИХОЛОГІЧНИ АСПЕКТИ ВЗАІМОДІЇ ЛІКАРЯ-ПАЦІЄНТА В ЛІКУВАЛЬНО-ДІАГНОСТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ

Е. Д. Булгак

старший викладач кафедри клінічної психології,
ФПСР ОНУ імені І. І. Мечникова

«Нас троє - ти, хвороба і я; якщо ти будеш з хворобою, вас буде двоє, я залишуся один - ви мене переможете; якщо ти будеш зі мною, нас буде двоє, хвороба залишиться одна - ми її здолаємо».
Абу-ль-Фарадж

Метою дослідження є виявлення взаємозв'язку взаємин медичних працівників з хворими в процесі лікування і перебігом захворювання.

Відповідно до мети дослідження були поставлені такі завдання:

1) вивчити літературу по темі дослідження і виявити основні підходи до вивчення особливості взаємин медичного персоналу і пацієнта в процесі діагностики і лікування; 2) вивчити взаємозв'язок взаємин медичних працівників з хворими в процесі лікування і перебігом захворювання.

Взаємовідносини грають величезну роль не тільки в житті, але і в професійній діяльності людей. Актуальним питанням в клінічній психології, є взаємини між медичним працівником і пацієнтом, в процесі клінічного дослідження і лікування.

Звертаючись до лікаря за медичною допомогою, людина відчуває страх за своє майбутнє, страх перед болючими маніпуляціями, страх залишитися інвалідом, страх втратити роботу, страх перебувати в тривалій ізоляції (госпіталізація). І величезний вплив на емоційний стан пацієнта надає медичний працівник, його ставлення до пацієнта і до його скарг. Велике значення в успішності діагностики захворювання і подальше

лікування, грає бесіда з лікарем. Медичний працівник зобов'язаний в спокійній обстановці, уважно вислухати хворого, проявити емпатію до його напруженого емоційного стану, дати кваліфіковані поради та призначення, що вже може бути першим кроком до успішного одужання.

В умовах клініки відбувається тісна взаємнини психологічних особливостей пацієнтів і медичного персоналу. І в стаціонарі, і в амбулаторних умовах хворий спілкується і вступає в емоційний контакт не тільки з лікарем і медичною сестрою, а й з клінічним психологом, соціальним працівником, юристом і іншим персоналом [2].

В лікувально-діагностичному процесі формуються особливі емоційні відносини, а так само виникає психологічний зв'язок між персоналом клініки і пацієнтом. Лікар повинен вміти вислухати хворого, його скарги, побоювання, страхи, дати пояснення його емоційному стану, заспокоїти його і дати надію на одужання.

При лікувальному контакті з хворим, медичному персоналу важливо враховувати індивідуальні особливості даного пацієнта: його стать, вік, професію, властивості особистості (темперамент, характер, інтелект), а також діагноз захворювання [1].

Хвороба часом спотворює не тільки тіло людини, а й спотворює його внутрішній світ, його психіку. При ускладненні перебігу соматичного захворювання, погіршується психічний стан хворого. Пацієнти висловлюють величезну кількість різноманітних скарг, обережно ставляться до медичних призначень, сумніваються в компетентності медперсоналу. Багато хворих висловлюють скарги на грубість і нетактовність з боку медичних працівників, і такі скарги свідчать про відсутність необхідних психологічних знань і досвіду в галузі клінічної психології. Лікар схильний звертати увагу на об'єктивні ознаки хвороби, тоді як для пацієнта, в центрі його інтересів стоять суб'єктивні переживання свого стану. При правильному взаємовідносини з хворим, медпрацівник повинен розглядати ці суб'єктивні відчуття, як реальні фактори. Він повинен зрозуміти і оцінити переживання хворого, відшукати причини тривоги і страхів, які турбують хворого. Під час бесіди з

пацієнтом, лікар повинен не тільки вислухати пацієнта, але і краще його зрозуміти, що відбувається з ним, які душевні страждання відчуває він, проаналізувати причини його душевного неспокою, знайти до кожного хворого індивідуальний підхід і використовувати його в діагностиці і в подальшому лікуванні. Таким чином, звертаючи увагу на об'єктивні ознаки захворювання, лікар не повинен ігнорувати зміну психічного стану хворого. Реакція медичного працівника на переживання хворого повинна бути резонансом на почуте.

У процесі спілкування з хворим, лікар повинен вміти володіти своїми емоціями, бути терплячим до скарг і прохань пацієнта. Врівноважена, гармонійна особистість медперсоналу, обнадіює хворих на успішне одужання.

Взаємодія між лікарем і пацієнтом, в процесі лікування, зазнають змін, під впливом різних обставин. Але хороші, партнерські відносини медпрацівника і пацієнта, сприяють ефективності лікування і швидкому одужанню [3].

Висновок. Аналіз проведеного дослідження показує, що існує тісний зв'язок між стосунками пацієнта з лікарем і перебігом захворювання. Основна мета контакту між медпрацівником і хворим, це кваліфікована медична допомога, яка призводить до успішного одужання.

Список використаної літератури

1. Матвеев. В. Ф. Основы медицинской психологии, этики и деонтологии. Москва, «Медицина», 1989г.,178 стр.
2. Шкуренко. Д. А. Общая и медицинская психология. Ростов-на-Дону, «Феникс», 2002 г., 352 стр.
3. И. Харди «Врач, сестра, больной. Психология работы с больными». Изд-во Академии наук Венгрии, 1988г., 338 стр.